

Nr 434.

Av herr **Hall m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 243, angående anslag till förbättrande av bostadsförhållandena.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 243 föreslås bland annat ett anslag av 2 miljoner kronor till bidrag till inrättandet av pensionärshem. Anslagsäskandet från statens byggnadslånebyrå för detta ändamål slutade på 3 miljoner kronor eller samma belopp, som beviljats för innevarande budgetår. Vid bedömandet av behovet och en jämförelse mellan innevarande och nästkommande budgetår bör det emellertid iakttagas, att det vid ingången till innevarande år fanns reserverade medel på något över 1 miljon kronor, varför det belopp som stått till förfogande under året utgjort drygt 4 miljoner kronor. Detta belopp var i sin helhet förbrukat omkring den 1 maj. För närvarande (1 juni) torde ansökningar, som i brist på medel icke kunnat bifallas, föreligga för ett belopp av omkring 1,4 miljoner kronor. Ett bifall till propositionen med oförändrad anslagsberäkning skulle således antagligen innebära, att de beviljade medlen räckte under budgetårets första månad, men att byggnadslånebyrån sedan finge nedlägga denna verksamhet under nära ett år. Även om partiernas samverkan i regeringen kommit att i allmänhet innebära ett »socialt värlfärdsstopp», har det icke hittills funnits anledning befara, att uppnådda resultat skola raseras i den utsträckning som nu synes bli fallet med pensionärshemsbyggena. En omprövning av propositionens anslagssumma synes därför väl motiverad.

Behovet av snara åtgärder i syfte att anskaffa lämpliga bostäder för pensionärerna torde vara väl styrkt genom de utredningar, som redan verkställts. Även om tre fjärdedelar eller flera av de till cirka 450.000 personer uppgående folkpensionärerna skulle kunna ordna sin bostadsfråga utan det allmännas medverkan, är det ändå uppenbart, att, med den takt som nu tillämpas i bygandet, behovet icke kan vara fyllt förrän efter flera årtionden. Och denna tidpunkt förskjutes ytterligare, om verksamheten, som nu föreslås, helt skall nedläggas under lång tid.

Den huvudsakliga anledningen till att anslaget för nästa budgetår blivit så lågt beräknat kommer väl antagligen att sökas i de statsfinansiella svårigheterna. Men även andra synpunkter torde ha spelat en framträdande roll i de avgöranden, där denna bostadsproduktion fått en så blygsam plats, vid sidan av tertiärlånen och barnrikhusen. Sälunda har det ofta påståtts, att pensionärshemmen icke äro ägnade att skapa ledigt bostadsutrymme för nybildade eller till å orten inflyttade familjer. Detta påstående grundar sig på den uppfattningen, att pensionärshemmens hyresgäster i stor utsträckning komma från bofälliga lägenheter, som sedan icke kunna uthyras, utan måste rivas. I en svår situation på bostadsmarknaden tvingas stat och kommuner att uppskjuta

förbättringen av åldringarnas bostäder. Den bostadsproduktion, som det under nuvarande förhållanden är möjligt att uppehålla, bör enligt denna uppfattning inriktas direkt på att skapa familjebostäder.

Det är motionärerna angeläget framhålla, att denna uppfattning icke är riktig och att den saknar stöd i erfarenheten från de fyra år, som det varit möjligt att bygga pensionärshem med statens stöd. Dessa hem ha hittills nästan undantagslöst uppförts i industrikommuner och städer med hastigt växande befolkning. De genom pensionärshemmens tillkomst ledigblivna lägenheterna ha i regel varit sådana, som bebotts av industriarbetare, som uppnått pensionsåldern och då varit i behov av billigare bostad. Lägenheternas kvalitet har givetvis varit skiftande, men de torde i mycket få fall varit av den beskaffenhet, att de icke ansetts lämpliga som familjebostäder. Samtidigt som pensionärshemmen på dessa orter sålunda indirekt skapat tillgång till familjebostäder, ha de medgivit en ur ekonomiska och sociala synpunkter mera ändamålsenlig fördelning av det tillgängliga bostadsutrymmet. Med hänsyn därtill är det angeläget, att ett icke alltför litet antal lägenheter i pensionärshem tillföres marknaden för varje år till dess att behovet blir fyllt.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen för budgetåret 1943/44 måtte bevilja ett reservationsanslag av 4.000.000 kronor till bidrag till inrättande av pensionärshem.

Stockholm den 1 juni 1943.

David Hall.

Sigurd Lindholm.

Erik Fast.

Harald Hallén.

Gösta Skoglund.

Walter Sundström
i Skövde.

Erik Severin
i Gävle.